5 BANI EXEMPLARUL. — ANUL XXXII.— N-rul 341

6 PAGINI

ICGB

JOUI 11 DECEMBRIE 1914

ABONAMENTE
ROMANIA: Lei 4.65 / 9.15 / 18.— — 3 luni / 6 luni / Un an
STRĂINĂTATE: Lei 10.- / 20.- / 40.-

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN

UNIVERSUL

CELE DIN URMĂ STIRI DIN LUMEA ÎNTREAGĂ
TELEGRAFICE ŞI TELEFONICE

ANUNCIURI
PAGINA III
Linia corp 7 Bani 50
Idem pag IV „ 40
Inserții și reclame 3,50 linia
Anunțuri cu informațiuni mortuare după mărime dela 60–150 lei

Redacția și Administrația: — București — 11, Brezoianu 11

Buletinul războiului
pe ziua de 8 Decembrie

I. PE TEATRUL OCCIDENTAL. După informațiuni din sursă franceză, armatele germane ar fi astfel distribuite pe acest teatru:

In Belgia, armata a 4-a sub ordinele generalului Furstenberg; la sudul acesteia, până la Bapaume armata a șasea sub principele moștenitor al Bavariei; la sudul acesteia, armata a doua sub generalul Buelow: la stânga (estul ei) armata a treia a lui von Kluck; între Laon și Reims, armata a șaptea sub comanda generalului von Heeringen; la stânga acesteia armata a treia sub generalul von Einem; la estul ei, armata a cincea sub ordinele prințului moștenitor al Germaniei. Pe înălțimile Meusei e un detașament comandant de generalul von Stranz: în fine, între Mosela și frontiera Elveției sunt un corp de rezervă și 10 brigăzi de Landwehr. In total ar fi 53 corpuri de armată.

Comunicatul oficial francez din seara de 6 Decembrie arată că în Belgia, în regiunea Steenstratte un atac german a fost respins, iar francezii au progresat, până aproape de Cabaret Korteker, Englezii au pierdut spre Neuchatel câteva tranșee pe cari le cucerise în ajun, iar indienii au înaintat câteva sute de metri spre Richebourg și Lavoac.

La Lihons o coloană germană ar fi fost surprinsă și nimicită. Intre Oise și Vosgi nici un incident remarcabil.

Comunicatul german din dimineața zilei de 7 Decembrie spune că adversarul a încetat atacurile lângă Nieuport și Bixschoote. Atacurile din regiunea la Bassée (est de Bethune) date de francezi și englezi au fost respinse. Lângă Notre Dame de Loreto la sud est de Bethun, o tranșee germană mică a fost luată de francezi. In Argonne germanii ar fi înaintat puțin.

Rezultatul întrevederei regilor Norvegiei, Suediei și Danemarcei se vede a fi accentuarea bunelor raporturi dintre aceste state pentru menținerea neutralității.

După o ultimă telegramă din Berlin, pe toată linia la Ypres sunt noui lupte. Germanii aduc alte trupe de întărire în Belgia. La Anvers se așteaptă 70.000 oameni. Germanii încrează cu activitate la construirea șoselelor.

II. PE TEATRUL ORIENTAL. Comunicatul rus din 7 Decembrie, este foarte puțin clar. El anunță cu mestecuș înfrângerea de pe stânga Vistulei și din Galiția occidentală.

Comunicatul austriac anunță că în Carpați avanposturile ruse au fost respinse în regiunea Latorcea; în defileul Lupkov au avut loc lupte mari; atacul austriac pe frontul Krosno-Zalicyn a câștigat teren. In valea Biala austriacii ar fi ajuns la Tuchov. Luptele pe Dunaiețul de jos continuă; rușii dispun de forțe considerabile (deci succesul trâmbițat de austriaci nu a avut loc); în Polonia de sud austro-germanii ar fi ajuns la Nida. Comunicatul german tot din ziua de 7 anunță că armatele ruse au încercat a rezista pe râurile Ravka și Nida, dar au fost respinse.

Știri particulare sosite din Petrograd anunță că germanii au fost respinși către Soldau și Mlava și ocupă stânga râului Bzura unde au concentrat trupe. Germanii ar fi părăsit Lodz (?) transportând trupele în regiunea Lovicz-Ilov și la sud de Petrokov.

Din sursă vieneză se zice că rușii au părăsit Carpații între Krosno și Zaclyzin, dar că în sudul Poloniei au ocupat Pietrokow și Przedborg.

In fine din sursă franceză se zice că 4 dreadnoughturi rusești sunt aproape gata de a intra în luptă.

III. PE TEATRUL DE SUD.— Nici o știre.

IV. IN CAUCAZ SI EGIPT.— Situațiunea probabilă a armatelor turcești pare a fi următoarea:

5 corpuri de armată în Europa, un corp pe coasta Smirnei, din care o divizie a fost trimisă în Egipt.

In regiunea Erzerum sunt 4 corpuri de armată, formând armata de operație contra Rusiei. 2 corpuri sunt în peninsula Sinai, iar un corp de armată, care se concentrase la Bagdad, s'a scoborât pe Tigru spre a face față trupelor engleze debarcate la Basorah (golful Persic).

Din sursă rusească primim știrea că crucișătorul Askold sosit la Port Said, în recunoașterea ce a făcut pe coasta Siriei a capturat vasul german Haiffa, pe care l-a adus la Port Said. In Beyruth acelaș crucișător a nimicit două vase turcești.

Incidentul turco-italian din Hodeida s'a aplanat. Turcia dând satisfacția cerută de Italia.

Comunicatul otoman anunță succese spre Kotur, ocupînd câte va coline cari domină orașul din spre vest.

Ultimele comunicate oficiale rus și englez anunță, că lupta contra turcilor, cari concentrase forțe considerabile în direcția Van, continuă favorabilă pentru rușii. Acestia ar fi respinș, un atac de noapte al turcilor lângă satul Goez.

Trupele turcești cari au părăsit acum 15 zile peninsula Sinai nu s'au mai arătat de atunci. Canalul Suez, dela Port Said la Suez a fost pus în stare de apărare. V.

Bucureşti, 9 Decembrie 1914

O nouă instituție: Cercetașii

O instituție a cărei conducere a luat-o A. S. Regală principele moștenitor Carol, după cum cititorii nostri au luat cunoștință din informațiile amănunțite ce le-am dat în această privință, este institutia Cercetașilor.

Ideea acestei instituții nu s'a născut la noi; ea este dintre acelea multe și bune pe cari le-am adoptat de aiurea. Intr'o broșură pe care d. C. G. Costaforu, unul dintre inițiatorii și membru în comitetul central al Asociațiunei Cercetașilor, o publică sub titlul de „Scrisori către Cercetași", d-sa citează în frunte cuvintele următoare rostite de fostul prim ministru al Angliei, lordul Rosebery asupra instituției Cercetasilor.

— „Dacă ar trebui să formez cel mai frumos ideal pentru țara mea, i-aș dori să fie o națiune compusă esclusiv din bărbați cari au fost sau sunt Cercetași și cari s'au pătruns de principiile Cercetașilor. O asemenea națiune ar fi fala omenirei, ar fi puterea morală cea mai mare ce lumea ar fi cunoscut vreodată."

In broșura d-sale, pe care în deosebi tineretul nostru trebue să o citească, d. C. G. Costaforu arată amănunțit și ce însemnează institutia Cercetașilor, și cari sunt mijloacele de a o ridica la înălțimea și însemnarea ce trebue să o aibă. Este o școală de formare a caracterelor, — o școală necesară mai cu seamă la noi, popor tânăr și bogat în calități, dintre cari însă a început să se simtă tot mai mult lipsa, sau insuficienta, temeliei tuturora, — a suportului lor moral.

Ce frumos grăiesc legile Cercetașilor! — „Cercetașul își ține totdeauna cuvântul; pentru el cinstea este o mândrie. Cercetașul este sincer; el urmează, în orice împrejurare, convingerilor sale și le respectă pe ale altora. Cercetașul este drept: el disprețuește minciuna, invidia, răutatea și ura. Cercetașul are spiritul de inițiativă: el își ia răspunderea faptelor sale. Cercetașul e gata oricând să ajute la nevoe și primejdie și caută să fie folositor altora. Cercetașul este muncitor și econom; el respectă munca și avutul altuia. Cercetașul este curat în gând, în vorbă și fapte. Cercetașul se sileste să facă în fiecare zi o faptă bună, oricât de neinsemnată ar fi ea"...

Ce școală, în acestea și în celelalte legi, mai amănunțite, ale Cercetașilor!—Se va zice că toate acestea sunt precepte ce s'au propovăduit omenirii și tineretului de multă vreme, dar cu mai mult sau — mai adesea — mai puțin succes. Asa este. Insă, când se face un legământ între mai mulți, este o garanție nemăsurat mai mare că el va fi tinut. De aceea este omul o ființă sociabilă, ca să fie influențat de semenii săi. In rău, am văzut și vedem mereu exercitându-se această influență. De ce oare să nu fie și în bine?

Urăm institutiei Cercetașilor *stăruință*. Toate celelalte vor urma ca dela sine.

Dela cercul de studii agricole și economie rurală

Cercul de studii agricole anunță următoarele conferințe, ce se vor ține în localul „Societății Naționale Agricole" din strada Dionisie 25:

Cristodor Ghetu: Statisticele noastre agricole 19 Decembrie orele 5 jum.

Leonida Georgescu-Gruian: Cultura intensivă la mica proprietate.

Theodor Mândru: Invățământul agricol și intervenția statului pentru îmbunătățirea agriculturei.

St. Dimitrescu Spătaru: Invățământul agricol ambulant.

Alex. Dediu: Combaterea boalelor la viță și pom.

I. S. Ordeanu: De ce n'avem lapte? Cum l'am putea produce.

Drăgutu Negoescu: Creditul în viticultură.

La timp se vor anunța și datele pentru cele din urmă conferințe.

Adesiunile la care se trimit d-lui St. Dimitrescu-Spătar, str. Dionisie 25.

Războiul anglo-ruso-turc

Infrângerea Turcilor în direcția Van

Petrograd, 8. — *Comunicat oficial al armatei din Caucaz:*

In direcția Van au avut loc la 7 Decembrie mari lupte cari s'au încheiat prin înfrângerea turcilor, cari au avut numeroși morți și răniți.

Urmărind pe dușman am luat un tun de munte cu 500 gloanțe. In direcția Sarikamiș s'au dat câteva lupte fără importanță. (Westnik).

Egiptul sub protectoratul Angliei

Cairo prin Petrograd, 8.—*Cu prilejul suirei pe tron, noul sultan a publicat un decret anunțând că speră, sub protectoratul Angliei, să asigure țărei libertatea și prosperitatea.*

Sultanul a adresat și regelui George o telegramă în care spune că pune toate speranțele sale în Anglia. (Westnik).

Noul cabinet în Egipt

Roma 7. (sosită 8). — *Din sursă competintă se află că Rukli Pasa a fost însărcinat cu formarea noului cabinet. (A. T. I.)*

Turco-beduinii vor pătrunde în Egipt?

Roma 7, (sosită 8). — Corespondentul din Cairo al ziarului „Giornale d'Italia" observă că cu toate prevederile optimiste ale cercurilor englezești din Egipt, nu se poate exclude cu drept cuvânt eventualitatea unei invasiuni a armatei turco-beduine în Egipt. (A. T. I.)

Insemnătatea modificărei capitulațiunilor în Egipt

Roma 7, (sosită 8). — *Ziarul „Corriere della Sera" crede că modificarea regimului capitulațiunilor în Egipt fata de puterile interesate, va avea acciași importanță ca și o modificare a tratatelor de comert.*

Acelaș ziar primește din Cairo știrea că Agențiile diplomatice ale Statelor străine acreditate pe lângă guvernul egiptean vor fi înlocuite prin consulate. (A. T. I.)

Declarațiile secretarului de Stat Tirpitz

Berlin, 8. — *Secretarul de stat la marină d-l Tirpitz a avut o convorbire cu reprezentantul agenției americane United Press și a declarat:*

Germania este superioară Angliei în submarine de tip mare. Până acum submarinele au dovedit că marile submarine pot să înconjure Anglia, să rămână 15 zile în largul mării. Este necesar pentru aceasta ca echipagiul să poată să se odihnească și aceasta este cu putință făcând ca submarinele să zacă pe un fond jos de mare câtva timp pe timp liniștit.

Războiul submarin contra Angliei este poate mai eficace ca o invasie de Zeppelinuri. Angia este răspunzătoare de războiul de față pentru că ea era geloasă de propășirea Germaniei. Ceea ce se chiamă militarismul german nu e nimic, alta decât serviciul militar obligatoriu, care este necesar pentru apărarea patriei. Pretinsa armată de milioane de oameni a lordului Kitchener nu ne neliniștește pentru că avem încă mai multe milioane de oameni capabili de a servi și cari n'au fost încă chemați. Americanii vor avea să se îngrijească de problema japoneză și împrejurările vor determina atunci dacă America mai poate fi spectatoare pasivă. In nici un caz Germania nu va comite însă un act de trădare în potriva rasei albe. (Wolffbureau).

MUNTENEGRENII au reocupat Vișegrad

Roma 7, (sosită 8). — **Ziarul „Corriere d'Italia" află din Rieka că muntenegrenii au reocupat alaltăeri Visegrad, în timp ce sârbii au ocupat Baina și Rogacika. Se semnalează mișcări de trupe și mici lupte pe frontul Herzegovinei și la Cattaro. După unele ziare aceste fapte ar arăta începutul unei acțiuni importante. (A. T. I.)**

Luptele din Belgia și Franța

Luptele din Flandra

— ALIAȚII AU FORȚAT LINIA GERMANILOR —

Roma 7, (sosită 8). — **Corespondentul ziarului „Times" zice că aliații ar fi forțat linia germanilor în apropiere de Dixmude. Ei trecând dincolo de Mibbeikerke, au respins pe germani cari părăsind numeroasele lor transee, s'au concentrat la dreapta râului Yser. Ziarul „Messaggero" primește știri din Paris că aliații continuă să înainteze între Nieuport și Ostende: aceasta se datorează cooperațiunei flotei engleze. Progresele francezilor în apropiere de Arras ar fi sensibile. (A. T. I.)**

In Argonnes

Roma 7, (sosită 8). —**In regiunea Argonnes sforțările germanilor pentru ocuparea localității Four-de-Paris, au reușit obținând un succes însemnat la Saint-Hubert. (A. T. I.)**

Comunicat german

Berlin, 8. — *Comunicat oficial din 8 Decembrie· Atacurile franceze de lângă Nieuport au fost respinse eri. Intre Richtsbourg l'Avens si canalul de la Aire la La Bassée trupele noastre au atacat pozițiile engleze-hinduse. Tranșeele inamice au fost luate cu asalt. Dușmanul a fost respins din pozițiile sale cu perderi grave. Am luat un tun, 5 mitraliere, două svârlitoare de mine, am făcut 270 prizonieri englezi, hindusi printre cari 10 ofițeri.*

Lângă Notre Dame de Loretto tranșeele perdute de noi la 5 au fost recucerite. In regiunea Souain Massiges, la nord est de Chalons, francezii au atacat eri cu multă energie ajungând în unele puncte până în tranșeele noastre înaintate, totuși atacurile lor au fost toate respinse, 4 ofițeri, 340 oameni au căzut în mâinile noastre. Numeroși morți francezi zac în fața pozițiunilor noastre.

In Argonnes am luat înălțimi importante lângă Four de Paris si am luat 3 mitraliere și un tun revolver. Am făcut 275 francezi prizonieri.

Atacurile franceze date cu mare violență la nordvest de Verdun au fost respinse.

Marea activitate franceză în fața întregului nostru front se explică în urma ordinului de zi al generalisimului Joffre, găsit asupra unui ofițer francez și datat din 4 Decembrie. Iată-l: „De trei luni atacurile violente nenumărate n'au fost în stare să ne facă a da înapoi. Pretutindeni am rezistat victorios. Momentul a sosit însă acuma să ne folosim de slăbiciunea lor, după ce ne-am întărit cu oameni și material, ceasul ofensivei a sunat. După ce am tinut în esec forțele germane trebuie acum să le frângem și să liberăm definitiv țara noastră de năvălitori. Soldați acum mai mult ca ori când Franța se bizuie pe curajul vostru, pe energia și voința voastră de a înfrânge cu ori ce pret. Ați învins pe Marna, pe Yser, în Lorena și pe Vosgi veți și să învingeți până la triumful final. Semnat Joffre".

*

In Prusia orientală și occidentală situatia e neschimbată. In Polonia atacurile progresează contra pozițiilor dușmanului. Semnat comandamentul superior al armatei. (Wolffbureau).

Aliații au ocupat Roulers

Petrograd, 8. — **Trupele anglo-franceze au ocupat Roulers și au schițat o mișcare de înaintare pe întreg frontul nordic. (Westnik).**

Războiul austro-germano rus

Ofensiva austriacă oprită în Galiția

Petrograd, 8. — **Comunicat oficial.** — **In regiunea Mlava germanii s'au retras în spre frontul Lautenburg-Naidenburg. Pe malul stâng al Vistulei nu e nici un incident notabil de semnalat.**

In Galiția, ofensiva austriacă a fost definitiv oprită de trupele noastre și ultimele operațiuni sunt cu totul în favoarea noastră. Una din diviziile austriace, care opera în regiunea Dukla, a fost fugărită în urma unui atac cu baioneta al trupelor noastre. Dușmanul a lăsat 500 morti pe teren. Zece ofițeri și peste 1000 soldați au fost făcuți prizonieri.

Incercarea garnizoanei din Przemysl de a rupe frontul blocusului a fost definitiv respinsă și garnizoana a trebuit să se retragă cu pierderi grave, în interiorul liniei de forturi. (Westnik).

Comunicat austriac

Viena, 8. — Comunicat oficial. *In Carpați înaintarea noastră în basinul superior al apei Latoreza face progrese. La nord-est de trecătoarea Lupkow și pe frontul nord Krosno-Tușev precum și pe Dunaietul inferior luptele continuă cu violență.*

Situația în Polonia meridională e neschimbată. (K. B.)

Un rezumat al ultimelor operațiuni

Petrograd, 8. — **Mesagerul armatei dă următorul rezumat al operațiunilor de războiu:**

Nici o modificare în Prusia de est și în regiunea lacurilor Mazuriene. In regiunea Mlava trupele noastre, strângând de aproape pe inamic, l-au forțat să se retragă spre Soldau cu grabă. Nici un incident notabil pe malul drept al Vistulei, în afară de o încercare a inamicului de a arunca o parte din forțe pe malul stâng al fluviului, tentativă oprită de artileria noastră. Germanii si-au pierdut cu acel prilej pontoanele. Pe malul stâng al Vistulei acțiunea continuă. In acest punct ca și pe Bzura, germanii fac sforțări disperate și inutile contra pozițiilor noastre. In Galiția de vest lupta este continuată cu îndârjire. Pe malul stâng al Dunaietului, inamicul a încercat să cucerească cu baioneta satul Rudka, dar a fost gonit de un contraatac care i-a pricinuit 1000 prizonieri. Noi atacuri contra acestui punct au mai adus pierderea a 200 oameni de ai lor. La Przemysl o eșire a garnizoanei n'a reușit și trupele noastre, forțând impletiturile de sârmă au luat o jumătate companie inamică cu o mitralieră. (Westnik).

Doamna Tittoni printre răniții războiului

Roma 7, (sosită 8). — *Ziarele franceze anunță că doamna Ince Tittoni, nevasta ambasadorului italian la Paris, împreună cu domnișoara, au rămas la Bordeaux pentru a îngriji pe răniții internați în spitalele în localitate. (A. T. I.)*

Moratoriul italian va înceta la Aprilie

Roma 7, (sosită 8). — *Gazeta oficială a publicat decretul pentru încetarea moratoriului la 1 Aprilie viitor. (A. T. I.)*

DIFERITE ŞTIRI

Cairo, 8. — *Agha Khan, șeful mahomedanilor ismaeliți, a asistat la serbarea suirei pe tron a sultanului Husein. (Reuter).*

*

Berlin, 8. — *După ziarul argentinian „Prensa" au participat la bătălia navală din 25 Noembrie vasele engleze* Invincible, Inflexible, Canopus, Camaroon, Cornwall, Kent, Glasgow si Bristol.

Numeroși ofițeri și marinari de pe Gneisenau au fost salvați. (A. R.)

*

Roma, 7, (sosită 8). — Ambasadorul Austro-Ungariei la Roma, baronul Macchio va pleca astă-seară la Viena pentru scurt timp. (A. T. I.)

LUPTELE din Polonia și Galiția

Desmințirea știrilor neexacte despre situația armatei rusești

Petrograd, 9.— *Direcțiunea statului major general, în urma informațiunilor răuvoitoare și neexacte răspândite în Germania și în Austro-Ungaria despre situația armelor noastre și poziținea lor strategică, declară că crede de datoria sa de a avertiza opinionea publică rusească asupra necractitătilor răspândite de presa inamică.*

Adoptarea de către armatele noastre a unui front mai restrâns a fost rezultatul unei hotăriri libere a autorităților noastre militare. Această hotărire a fost pricinuită de concentrarea în fata noastră a unor forte germane considerabile; mai mult, această hotărire ne asigură niște foloase despre care, din nenorocire, e cu neputință să se dea vreo lămurire pentru motive de ordin militar. (Westnik).

In jurul împrumutului ITALIAN

Roma 7, (sosită 8.) — *Astăzi s'a întrunit în Roma consorțiul de bancheri care a hotărât să subscrie mai mult ca 500 milioane lire it. din noul împrumut de un miliard al Statului italian. Se crede însă că guvernul va limita subscripțiunea consorțiului la o jumătate miliard, voind să rezerve publicului cealaltă jumătate. (A. T. I*

Dela „Cercul de studii economice și financiare"

Lupta dintre popoare pentru existența economică

Luni seară la „Cercul de studii economice și financiare" din palatul Camerei de comert, d. profesor universitar Nic. Basilescu, a desvoltat o interesantă conferință despre : *„Lupta dintre popoare pentru existența economică".*

Aristotel spunea că: „Omul este prin societate cel mai perfect dintre animale, datorită în teligenței cu care este înzestrat; dar este în același timp și cel mai teribil când el trăește fără lege și fără religie".

In lumea aceasta, ființele, plante ori animale, fiecare năzuește să ocupe un loc sub soare. Locurile sunt însă limitate, și de aci lupta pentru ocuparea lor, care duce pe indivizi la distrugerea reciprocă, fie care văzându-se nevoit să se înarmeze cu cele mai perfecționate mijloace de luptă. Această luptă este necesară. Filosoful și zoologul Darvin, în observațiunile sale, constată că o pereche de elefanți dând naștere la 3 perechi de pui pe an, dacă toți ar supraviețui, în 75 de ani numărul lor ar fi de 17 milioane. Este, așa dar un raport de o incomparabilă minoritate între numărul născerilor și acela al supraviețuitorilor.

Vorbind despre actualul război, d-l profesor Basilescu, a arătat că el era inevitabil, datorită tocmai acestei lupte care, ca și între indivizi, se dă și între popoare. Teritoriul ocupat de poporul german, devenind tot mai neîncăpător pentru numeroasa sa populație, pe de oparte, iar pe de alta lipsa de debușeuri economice au provocat gestul lui Wilhelm al II-lea, care și-a închipuit că coloniile franceze i-ar putea împlini aceste lipsuri.

Vorbind despre România, conferențiarul și-a afirmat convingerea-sa că ea nu trebue să piardă ocazia de a-și întregi teritoriul, căci, la din contra, va fi sufocată de popoarele vecine mai mari decât dânsa.

La sfârșitul conferinței, d. inginer Penescu-Kertsch, care a prezidat ședința, mulțumește d-lui profesor Basilescu, pentru documentata sa expunere.

Munca femeilor pariziene în războiu

Corespondentul din Amsterdam al ziarului „Prager Tagblatt", scrie următoarele: „Războiul a avut ca urmare pentru capitala Franței o mare lipsă de lucru, în deosebi pentru profesiunile cu care se ocupă mai cu seamă femeile. In primul rând stagnează magazinele de modă. N'au fost alergări de toamnă, nici sezoane de teatru, nici baluri.

Aceleași condițiuni există și în alte capitale, dar nu în măsură atât de mare ca la Paris, care are acum ca un milion de locuitori mai puțin ca de obicei și mai cu seamă au dispărut cumpărătorii cu dare de mână. Un rest de eleganță modernă l'a atras plecarea guvernului la Bordeaux. Mai cu seamă lipsesc englezoaicele și americanele bogate, lipsesc de asemenea și doamnele bogate din provincie cari 'și făceau toaletele la Paris, de asemenea și bursa este închisă.

Războiul care a trimis milioane de bărbați contra dușmanului a avut pe de altă parte efectul că munca femenină a luat un mare avânt. Despre aceasta găsesc o amănuntită dare de seamă în „Utrechtschen Deglad".

„Nu trebue să privim prea mult pe strade pentru ca să observăm că s'au reîntors vizitiii și șoferii, cari dispăruseră din circulația de pe străzi. La intrarea în stațiunile Metropolitanului biletele sunt perforate de femei, iar în cl. I și controlorii sunt femei. La ori ce oră din zi, de dimineață până seara la ora 9. întâlnim fete tinere cari vând ediții speciale ale ziarelor. Acestea sunt lucrătoare ale căror ateliere de cusătorie sunt închise, de oarece lipsesc clienții. In multe atelicre femeile iau locul soților mobilizați. Vedem femei vânzând carne în măcelării. Aflu fără mirare că femei sunt întrebuințate la facerea de cartușe pentru puști și poate vom auzi că sunt întrebuințate la uzinele Creuzot la turnarea tunurilor.

In marile magazine, secțiunile în care serveau de regulă bărbații, acum servesc femei. Trebue să ne bucure faptul că în chipul acesta soțiile mobilizaților câștigă bani cari le ușurează traiul.

Acum vedem ce minunate aptitudini comerciale au femeile. mai cu seamă că se poartă bine cu clienții și au o mai bună noțiune de cinste".

Sc.

Aducem la cunoștința cititorilor noștri că a apărut editia a II-a a ALMANAHULUI ZIARULUI UNIVERSUL pe anul 1915.

Drepturile neamurilor mici

— O conferință a exploratorului Fridjof-Nansen —

Renumitul explorator *Fridjof Nansen* a ținut la universitatea din Christiania, în prezența regelui Haakon și a reginei Norvegiei, o foarte interesantă conferință despre *Drepturile popoarelor mici.*

Nu e numai un simplu joc al sorții, — a spus Nansen — că actualul război a ridicat la suprafață cele două state mici: *Serbia* și *Belgia.* Adesoari s'a pus pe tapet chestiunea de drept că oare existența popoarelor mici are valoare numai câtă vreme ele nu sunt o piedică pentru planurile puterilor mari? S'a dat adeseori răspunsul, că aceasta își are baza în legea biologică: Cel mai vrednic trebuie să supraviețuiască și prin aceasta s'a întemeiat dreptul celui mai tare. Aceasta — a spus Nansen — e o adevărată erezie, pentru că numai calitatea importă, iar nu și cantitatea. Să ne gândim un stat de Negri, care dispune de cea mai modernă armatură. Ar avea oare acest stat dreptul să strivească un mic popor european, mult mai superior în cultură? Nu. Numărul poate da puterea, dar nu poate creia nici când un drept. E o apreciere falșă a progresului uman, când se pretinde ca statele mici să se nimicească pentru ca o putere vecină să se poată desvolta. De pildă, pentru a câștiga în posesiune un port avantagios. De sigur că din aceasta ar rezulta un mare câștig material, dar popoarele nu trăiesc numai cu pâine.

La fiecare popor se găsește ceva, ceeace putem numi „sufletul poporului" si acest suflet trebuie înainte de toate prezervat. Natiunea care atentează la independenta morală a unei alte natiuni comite asasinat.

Cum înțeleg istoria aceia, cari susțin că popoarele mici trebuie sacrificate popoarelor mari? Turgot a zis, că în statele mici se desvoltă doctrinele de guvernare sănătoase, că în aceste state se observă egalitatea și că, spiritul uman în aceste state face progresele cele mai importante. Nu se poate nega, că facilitatea comunicațiunei moderne n'ar tinde să formeze agregatele sale din ce în ce mai importante. De sigur prezintă aceasta avantajii, dar și pericolul ca particularitățile, calitățile proprii ale popoarelor să dispară. Ce certitudine ar avea despre adevăr ce tăteanul unui stat din lume, cu o unică cultură, cu un unic gen de desvoltare, dacă pentru el n'ar mai exista schimbul de idei diverse? Autofecundațiunea e contrară naturei și produce sterilitate. Ce ar fi știința zoologică și biologică germană fără opera lui Darwin, Spencer, Wallace? Ce ar fi bacteriologia germană fără Pasteur? Iar chimia fără Lavoisier? Fizica fără Newton? Iar, nu Kant a pus oare bază gândirei engleze? Si chiar Ghoete și Schiller, ce ar fi fost ei fără Schakespeare? Dar și Margareta lui Faust își are origina în literatura engleză.

In statele mici e mult mai usor ca în cele mari să aplici ideile în practică. Multiplicitatea statelor mici promite multiplicitatea de idei pentru a ajunge la rezultate folositoare. Să comparăm numai republicele italiene, din timpurile vechi, orașele germane, cantoanele elvețiene, Olanda,—cu epoca noastră. Astfel, statele mici sunt un fel de laboratoare politice.

Ideile egalității premerg legilor. Originea lor o găsim în micile republici grecești și în republica Geneva pe care Rousseau a combătut'o chiar pentru legile ei. Se poate închipui desvoltarea politică modernă fără Rousseau? Anglia lui Shakespeare, nu a fost mai mare de cât Svedia de astăzi. Londra, nu era mai mare, pe atunci, de cât Christiania de eri a lui Ibsen. Germania, nu era mare imperiu, când ne-a dat pe Bach, Goethe, Schiller, Kant. Pe atunci nu erau de cât state mici ca Weimar.

Tragem concluzia: *statele mici au drept să existe pe lângă statele mari.* Dar ele nu numai au dreptul să existe, ci e chiar *necesară* existența lor. Rationamentul care nu conduce la apărarea proprie e greșit. Nu numai pentru că acesta e rationamentul sclavului, ci și pentru că acest rationament ne face să renuntăm la cea mai sfântă datorie. Perderea vietii noastre individuale e fără importanță când e vorba de viata comunității. Sunt mari sacrificiile ce le face un popor pentru asigurarea existenței sale naționale, dar aceste sacrificii sunt o avere bine plasată. Există un lucru mult mai prețios de cât viata noastră: *ereditatea culturii,* care avem s'o transmitem posterității si pe *aceasta se întemeiază dreptul de existență al popoarelor mici.* Nenorocită va fi ziua în care popoarele mici vor dispare din lume.

Patronul regimentului 5 roșiori „Impăratul Nicolae" și jurământul recruților

Bazarzic, 6 Decembrie.

Azi, la ora 10 jum. dimineața, în prezența trupei și a ofițerilor superiori și inferiori din garnizonă, s'a oficiat la cazarma regimentului 5 roșiori *Impăratul Nicolae* un tedeum pentru M. S. Regele Ferdinand și întreaga dinastie și altul pentru Impăratul Nicolae II și familia imperială rusă.

După serviciul religios, s'a procedat la depunerea jurământului recruților cu care ocaziune d-l colonel Herăscu, comandantul regimentului, a ținut o cuvântare, spunând, între altele:

„Soldați ai contingentului 1915, sunteți încorporați în anul războiului natiunilor, război în care vecinii noștri varsă atâta sânge că s'au înroșit apele râurilor.

„Ei luptă pentru apărarea patriei lor, căci patria e tot ce poate avea mai scump o natiune".

Expune teoria ideilor de patrie, armată și drapel, arătând că drapelul reaminteste gloria strămosilor și vitejilor noștri Domni și gloria marelui capitan Carol I cel mare.

„D'asupra drapelului, vedeți stă falnic vulturul, semn al puterei și curajului si crucea semn al credinței.

In jurul drapelului trebue să ne adunăm pe câmpul de luptă, asupra lui să avem ochi, căci este o mare necinste pentru regimentul căruia i-se zmulge drapelul precum este act de mare bravură pentru soldații cari zmulg un drapel inamic", etc.

După depunerea jurământului, tot d. colonel Herăscu rostește o cuvântare:

„Oficeri, sub-ofițeri, soldați!

„Astăzi vom serba noul patron al regimentului care, după ordinul M. S. Regelui Carol I, este Sf. Nicolae. Arată cât de memorabilă a fost ziua de 1 Iunie a c., când, la Constanța, Suveranul nostru a ordonat ca regimentul să poarte numele „Impăratul Nicolae".

„Scumpă și neuitată va fi memoria M. S. Regelui Carol, căruia îi vom păstra o pioasă amintire și recunoștință eternă.

Majestății Sale România datoreste strălucirea iar armata este opera care s'a cristalizat la lumina și căldura acestui astru care se va eterniza, să ne rugăm pentru odihna sufletului său".

Acest moment este foarte mișcător; toți ofițerii și trupa îngenunchiază făcând o pioasă rugăciune pentru defunctul suveran.

Cu această ocaziune, d-l colonel Herescu, care este mutat din acest regiment, în cuvinte mișcătoare și cu lacrămile în ochi își a rămas bun de la ofițeri și trupă.

Se știe că acest regiment a fost primul care a călcat pe teritoriul inamic, primul care a intrat în Silistra și Varna.

„Vă las cu bine, voi fi fericit de a auzi că ați câștigat victorii pe câmpul de luptă și am credința că veți purta în totdeauna cu mândrie Augustul nume al sefului nostru, împăratul Nicolae".

*

— La ora 12 a fost un dejun în salonul „Terasă". Aci d-l colonel Herăscu a toastat pentru M. S. împăratul Nicolae II, amintind cu duiosie momentele mărete când M. S. Regele Carol ordonă ca regimentul să poarte numele împăratului Nicolae.

Mai toastează d-l colonel Magheru, comandantul brigăzei, pentru M. S. Regele Ferdinand și dinastie, precum și mulți ofițeri, cari își exprimă adâncile regrete pentru despărțirea de comandantul lor, colonelul Herăscu.

Cu această ocaziune, se expediază următoarea telegramă împăratului Rusiei:

„In numele regimentului 5 roșiori „Impăratul Nicolae II" rog pe Maiestatea Voastră să binevoiască a primi omagiul celui mai profund respect și călduroase urări ce sunt născute din toată inima, dorindu-Vă fericire și prosperitate. Regimentul nostru, creiat pe câmpiile de luptă ale Plevnei, în confraternitatea armelor ruso-române din 1877, este pregătit în orice împrejurare să fie demn de numele ce poartă și de înalta favoare, de care este mândru".

Comandantul regimentului,
Colonel Herăscu.

*

Tot azi d-l colonel Herăscu a mai primit de la atașatul militar rus, colonel Semenov, următoarea telegramă:

„Cu ocaziunea serbărei reg. 5 roșiori, Impăratul Nicolae II, vă rog colonelul meu să bine voiți a primi și transmite domnilor ofițeri felicitările mele și călduroasele mele urări pentru gloriosul viitor al bravului regiment pe câmpul de bătae spre realizarea idealului national"

Atașat militar al Rusiei
Colonel Semenov.